ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 117, Haziran 2021, s. 411-420

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.50631>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
30.03.2021

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.06.2021

Demet SAĞLAM

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Alman Dili Eğitimi, Yüksek Lisans Öğrencisi
demetgnz@gmail.com

Orcid:0000-0002-1536-2384

Dr. Öğretim Üyesi Fatma ALTUN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Alman Dili Eğitimi
fatma.altun1@stu.omu.edu.tr

“PEZZETİNO” VE “DAS KLEINE ICH BIN ICH” İSİMLİ ÇEVİRİ OKUL ÖNCESİ KİTAPLARINDA KİMLİK GELİŞİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Öz

Okul öncesi döneme uygun “Pezzettino” (Leo Lionni, 1975) ve “Das kleine ich bin ich” (Mira Lobe ve Susi Weigel, 1972) insan ve hayvan özellikleri taşıyan hayali karakterlerdir ve dolayısıyla kendi kimliklerini aramaktadırlar. “Pezzettino”, bir kare parçası, çevresindeki karakterler ile yaptığı karşılaştırma sonrası kendini yetersiz hissetmiştir ve dolayısıyla kendisinin daha büyük bir karenin parçası olduğunu düşünerek ait olduğu kare parçasını aramaktadır. “Das kleine ich bin ich” her hayvandan ayrı özellik taşıyan bir karakterdir. Farklı hayvanlara sorarak ait olduğu hayvan grubuna katılmaya çalışarak kimliğini aramaktadır. Karakterlerin kimliklerini sorgulayışı ve geçirdikleri bilişsel, duygusal süreçler farklıdır. Eserler kimlik sorgulamayı tetikleyen sebepler, kimlik arayışı ve kimlik buluşu başlıklar adı altında incelenmiştir ve karşılaştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Erken Çocukluk, Okul Öncesi, Benlik Kavramı, Kişilik Gelişimi, Kişilik

COMPARISON OF IDENTITY DEVELOPMENT IN PRESCHOOL BOOKS

Abstract

“Pezzettino” (Leo Lionni, 1975) and “Das kleine ich bin ich” (Mira Lobe and Susi Weigel, 1972) suitable for preschool period are imaginary characters with human and animal characteristics, and therefore they seek their own identity and pertaining. Pezzettino”, a piece of square, felt inadequate after his comparison with the surrounding characters, and so he seeks the piece of the square to which he belongs, thinking that he is part of a larger square. “Das kleine ich bin ich” is a character with characteristics from any animals. It tries to enter the animal group it belongs to by asking different animals and searches for its identity. Characters’ questioning their identities and the cognitive and emotional processes they experience are different. The works are investigated and compared under the titles of the causes triggering identity questioning, the search for identity and the invention of identity.

Keywords: Early Childhood, Preschool, Personality Concept, Identity Development, Identity

Giriş

Leo Lionni’nin eserleri çeşitli dillere çevrilip çocukların düşlerini zenginleştirmiştir: Swimmy (Yüz yüz), Frederick ve Pezzettino en tanınmış eserleridir. Lionni ilk torunları için yazar ve çizerken birden ruhunu keşfetti ve tüm yaratıcılığın kaynağını anlamıştı. “Çocuklar için kitap yapmıyorum. Değişmeyen, hala çocukça olan bir kısmımız için kitap yapıyorum” demiştir. Böylelikle de 1962 “Inch by Inch” eseri için “Lewis Carroll Shelf” ödülünü ve 1964 “Swimmy” için Alman Gençlik Edebiyat ödülünü almıştır. “Pezzettino” eserinde de kırmızı bir kare parçası bütünü aramaktadır ve çıktığı bu yolculukta kendi ile ilgili önemli bilgiler öğrenmektedir. “Das kleine ich bin ich”i yazan Mira Lobe ve resimleyen Susi Weigel 1972 senesinde bu eser için Avusturya Çocuk ve Gençlik Kitabı Ödülünü almışlardır. “Das kleine ich bin ich” hayvanların özelliklerinden oluşan karışık bir karakterdir ve hayvanlara sorarak kendini bir gruba dâhil hissetmeye çalışmaktadır. İki eserde de hayali karakterlerin farklı yollardan benliklerin sorgulanması ve kimliklerini bulmak için gelişim süreçlerine göre ele alınmıştır. Bunun için kimlik kavramının tanımı, etkilendiği faktörler, okul öncesinde kimlik ve kimlik karmaşası ve ona bağlı olarak aidiyet duygusu anlatılmıştır ve eserlerde de incelenmiştir.

1. Erken Çocukluk Döneminde Kimlik

Erken çocukluk döneminde çocuklar kendilerini tanımladıklarına inandıkları nitelikleri, yetenekleri, tutumları ve değerleriyle birlikte “benlik kavramı” geliştirmeye başlarlar. Üç yaşına gelindiğinde (18 ila 30 ay arası), çocuklar kendilerini “şu ya da bu” etiketlerinde görmek için somut bir yolu olan “Kategorik Benliğini” geliştirirler. Örneğin, küçük çocuklar kendilerini “çocuk ya da yetişkin”, cinsiyet “erkek ya da kız”, fiziksel özellikler “kısa ya da uzun” ve değer “iyi ya da kötü” olarak adlandırır. Etiketler, çocukların benlik kavramını çok somut, gözlemlenebilir terimlerle açıklamak için kullanılırlar. (Shaffer, 2009)

1.1 Erken Çocukluk Döneminde Kimlik Gelişimini Etkileyen Unsurlar

Duygusal gelişimde olduğu gibi, hem iç hem de dış değişkenler küçük çocukların benlik kavramını etkileyebilir. Diğer insanlardan gelen dış faktörler de çocukların kendilerini nasıl gördüklerini renklendirir. Ebeveynleri, bakıcıları ve öğretmenleri, yetenekleri ve başarılı olma girişimleri hakkında olumlu geribildirim veren küçük çocuklar genellikle daha yüksek benlik saygısına sahiptirler. Aksine, ebeveynler, bakıcılar veya öğretmenler, çocukların bu başarıları başarma girişimlerine karşı düzenli olarak olumsuz ya da cezalandırıcı olduklarında ya da bu başarıları düzenli olarak görmezden geldikçe ya da önemsizleştirdiklerinde, küçük çocukların imajı zayıf ve özsaygısı daha düşük olacaktır. (Mangelsdorf ve Schoppe-Sullivan 2009)

1.2 Erken Çocukluk Döneminde Ebeveyn Tutumunun Kimlik Gelişiminde Etkisi

Bal’a (2006) göre en önemli insanlar, aile ve çocukla sürekli temas hâlinindedir. Benzer şekilde, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ve çocuk yetiştirmeye yönelik tutumlar, kardeş sayısı, ailenin eğitim seviyesi kimliğin gelişimini etkileyen önemli faktörlerdir. Uncu (2015), otoriter bir duruş sergileyen ebeveynlerin çocuklarının benlik saygısının, açıklayıcı bir otoriter ve liberal şımartan anne-babaların çocuklarının benlik saygısından daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, ebeveynlerin tutumları çocuğun gelişimi ve okul öncesi çocuğun kişiliği için büyük önem taşımaktadır. Otoriter bir ebeveynlik tutumu olan ebeveynlerin çocukları, kendilerini ifade etmede güçlük çeken, diğer insanlarla ilişkilerinde güçlük çeken ve saldırgan davranış gösteren çocuklardır. Ebeveynlerin hoşgörülü ve demokratik tutumunu benimseyen ebeveynlerin çocukları, kendilerini ve isteklerini rahatça ifade edebilen ve diğer insanlarla ilişki kurma ve sürdürmede zorluk çekmeyen sosyal çocuklardır. (Güner ve Şendil, 2013)

Literatürde çocuğun ebeveynleri ile olan ilişkisinin kalitesinin çocuğun kendini algılamasını da etkilediğini belirten çalışmalar bulunmuştur. Kaya’ya (1997) göre, ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumları (anne, baba ve çocuk) algısı ile çocuğun kendi algısı arasında bir bağlantı vardır.

2 Okul Öncesi Kurumunun Kimlik Gelişimi Üzerine Etkisi

2.1 Okul Öncesi Eğitiminin Önemi

Okul öncesi dönemi çocuklar için gelişim açısından kritik bir zamandır, çünkü farklı gelişim alanlarında becerilerin kazanılmasını dikkate alır. Okul öncesi gelişimde çocuğun sağlıklı bir sosyal, duygusal ve bilişsel gelişime sahip olması ve çevreye etkili bir şekilde uyum sağlaması çok önemlidir. (Zembat, 2018)

Benlik kavramının gelişim süreci okul öncesinde başlar. Bu sürecin olumlu gelişimi için çocuğun ailesini desteklemek çok önemlidir (Baran, 1999). Yoleri’ye (2017) göre, çocuğun çevresi de kişilik gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır.

2.2 Akran İlişkilerin Kimlik Gelişimin Üzerine Etkisi

Zamanla kurulan ilişkiler, çocuğun diğer insanlarla ilişki kurmak için önemli ve gerekli olan, kendini tanıma becerisinin ve sosyal becerilerinin temelini atmaktadır. (Balat, 2016)

Okul öncesine geçiş, çocukları diğer çocukların ve ailelerinin yaşam alanları hakkında bilgilendirir. Yeni arkadaşlıklar edinilir ve yeni ortamlar araştırılır. Akranların küçük çocukların benlik kavramı üzerinde de etkisi vardır. Oyun arkadaşlarına ve sınıf arkadaşlarına sahip, genellikle iyi olan ve çocuğu etkinliklere dâhil etmeye uygun olan küçük çocuklar,

olumlu bir benlik imajı geliştirecektir. Bununla birlikte, aynı yaşta veya daha büyük yaştakiler tarafından düzenli olarak dışarıda bırakılan, alay edilen veya zorbalık yapan küçük bir çocuk düşük benlik saygısı geliştirebilir ve aidiyet duygusundan mahrum kalabilir. (Onat Kocabıyık, 2014) Çocuklar diğer insanların genellikle kendilerinden farklı yaşam tarzlarına ve ilgi alanlarına sahip olduklarını öğrenirler, bu da kim oldukları hakkında sorulara neden olur, kendilerini bulmaya çalışırken de kimlik karmaşası veya krizi yaşayabilirler. (Yoleri, 2017)

Kimlik karmaşası yetersiz bir benlik imajından kaynaklanan ve kimlik algısının sorgulanmasına yol açan bir krizdir. Etkilenen insanlar, çoğunlukla kendi eylemlerine, karakter özelliklerine, görüşlerine ve seçilen sosyal çevreye atıfta bulunan kendi kimliklerini sorgularlar ve aidiyet duygusu aramaktadırlar. (Bilgin ve Oksal, 2018)

Aidiyet duygusu sadece öznel olarak değil, aynı zamanda bir grubun, toplumun veya etnik grubun bir kişinin üye olmasına izin verip vermediğine de bağlıdır. Bu bağlamda kültürel kimlikten bahsedilmektedir. Farklılık duygusu bireyin aidiyet duygusunu ve kültürel kimliğini belirler ve şekillendirir. (Kultur Konfetti, 2016)

3 Pezzetino ve Das kleine ich bin ich

Çalışmada karşılaştırılacak olan Leo Lionni’nin “Pezzetino” ve Mira Lobe’nin “Das kleine ich bin ich” isimli eserler yazarları ile birlikte tanıtılacaktır.

3.1 Pezzettino

Kimlik gelişimi bağlamında yazılmış olan Pezzettino isimli eserin yazarı 05 Mayıs 1910’da Amsterdam’da doğan ve 11 Ekim 1999’da Chianti’de ölen Leo Lionni’dir. Lionni grafik sanatçısı, ressam ve aynı zamanda yazardı. 1928-1930 yılları arasında Zürih ve Cenova’da ekonomi eğitimini tamamlamış ve 1935’te Cenova Üniversitesi’nden ekonomi alanında doktorasını yapmıştır. 1939’da eşi ve iki çocuğuyla Amerika Birleşik Devletleri’ne göç ederek burada çeşitli dergi ve reklam ajanslarında grafik tasarımcılığı ve sanat yönetmenliği yapmıştır. 1962’de ailesiyle birlikte İtalya’ya dönen Lionni burada yerleşerek serbest sanatçı olarak çalışmıştır. Leo Lionni’nin 20’den fazla dile çevrilmiş 40’ın üzerinde kendi yazdığı ve tasarladığı resimli kitapları bulunmaktadır. 1959’da, iki torununa kâğıt atıkları için hareket hâlindeyken atık kâğıtlarla oluşturduğu ilk resim kitabı “Küçük Mavi” ve “Küçük Sarı” yayınlandı. 1963 yılında dördüncü kitabı “Swimmy” ile Lionni bir sanatçı olarak değer görmüştür ve ayrıca 1965’te en iyi resim kitabı alanında Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü’ne layık görülmüştür (Kautt).

Pezzettino 1972’de ortaya çıktı ve 1997’de yeniden yayınlandı. Frederick, Swimmy ve Little Blue ve Little Yellow gibi Pezzettino, Lionni’nin daha tanınmış resimli kitaplarından biridir. Burada da oldukça kısa bir metin ilham verici bir sanatsal temsil ile birleştirilmiştir. İyi bir resim kitabında olduğu gibi resimler ayrı ilgi çekmektedir. Pezzettino’nun hikâyesi, kendi kimliğini aramakla ve kendini kabul etmekle ilgilidir. Pezzettino küçük bir kırmızı kare ama kendini büyük bir parçanın küçük bir parçası gibi hissediyor; çünkü herkes büyük ve büyükler harika maceralar yaşıyorlar. Kendinin daha büyük bir parçanın parçası olduğunu düşünüyor ve ne olduğunu bulmak için yola koyuluyor. Böylece herkese soruyor: koşana soruyor, güçlü olana soruyor, yüzene soruyor, tırmanana soruyor. Hepsi onların parçası olmadığını söylüyorlar, çünkü eksik bir parça ile koşan koşamazdı, güçlü olan güçlü olamazdı, yüzen yüzemazdı ve tırmanan tırmanamazdı. Sonunda Pezzettino bilgenin yönlendirmesiyle Pat adasına gitmeye karar verir. Ada’da ayağı takılır ve yuvarlanır. Pezzettino, diğerleri gibi, birçok parçadan oluştuğunu öğrenir. Pezzettino arkadaşlarına geri döner ve onlara sevinçle “Ben

kendimim” diye aktarır.

3.2 Das kleine ich bin ich

Yazar Mira Lobe 17 Eylül 1913’te Görlitz’de Hilde Mirjam Rosenthal olarak doğdu ve 6 Şubat 1995’te Viyana’da öldü. Yahudi kökeni nedeniyle planlandığı gibi Berlin’de sanat tarihi okuyamadı, çıraklık yapmak zorunda kaldı. 1936’da Filistin’e göç etti ve 1940’ta aktör ve yönetmen Friedrich Lobe ile evlendi. Ciltçilik yaparak ilk kitabını Insu-Pu’yi (Çocukların Adası) 1948’de İbranice olarak yazdı. 1950’de ailesiyle birlikte Avusturya’ya taşındı ve yaşamının kalanını orada geçirdi. Çocuklar ve gençler için neredeyse 100 kitabı var ve eserleri neredeyse tüm Avrupa dillerine çevrildi ve çeşitli ödüllere layık görüldü. (Ziegler, 2021)

Çocuk kitaplarının grafik sanatçısı Avusturyalı resimleyici Susi Weigel, 29 Ocak 1914’te Prossnitz’de doğdu ve 21 Aralık 1990’da Bludenz’de öldü. Ailesi yeteneğini erken fark ederek geliştirdi. Çalışmalarından sonra, Susi Weigel Berlin’de karikatürist olarak çalıştı, ancak savaşın bitiminden sonra Avusturya’ya döndü ve 1949’da Avusturya’nın ilk çocuk gazetesi olan “Globus” yayın evi için çalışmaya başladı. Yazar Mira Lobe ile burada tanışır ve birlikte, muhtemelen en iyi bilinenlerden biri olan, Avusturya Çocuk ve Gençlik Kitap Ödülü’nü alan “Das Kleine Ich bin ich” ile daha başka birçok çocuk kitabı geliştirirler. (Blumesberger, 2008)

“Das kleine Ich bin ich” çocuk kitabında ağaç kurbağasının küçük, renkli hayvancığa kim ve ne olduğu sorusunu sormasıyla tetiklenen, kendini bulma çabası anlatılmaktadır. Bu küçük, renkli hayvancık balıklara, su aygırına, papağan ve köpeğe onlardan biri olup olmadığını sorar. Hayvanlar her zaman hayvan benzeri figürle benzerliklere işaret etseler de, kapsamlı bir karşılaştırmadan sonra, yine de onlardan çok farklı olduğu ve bu nedenle onlardan biri olmadığı sonucuna varırlar. Sonuçta bu, küçük, renkli hayvanın varlığından şüphe etmeye başlamasına yol açar. Ancak, bunu sadece bedensel olarak tecrübe ettiği için, “Şüphesiz ben varım: Ben benim!” der. Bunun farkına varır ve park boyunca mutlu bir şekilde dolaşır ve yansıtıldığı sabun baloncuklarını keşfeder. Bunlar patladığında, bunun kötü olmadığını özetler, çünkü sabun köpüğü üzerindeki resim sadece bir yansımaydı ve o hala oradaydı. Son olarak, eski çayırına döner ve şimdi kim olduğunu bildiğini diğer tüm hayvanlara duyurur ve onlara doğru koşar ve “Ben benim” der.

3.3 Eserlerin karşılaştırılması

“Pezzettino” ve “Das kleine ich bin ich” isimli eserler anaokulu çağındaki çocukların kimlik gelişimleri bakımından ele alınarak karşılaştırılmıştır. Kimlik sorgulaması, kimlik arayışı ve kimliğin buluşu iki farklı eserde nasıl ele alındığı örneklerle gösterilecektir.

Pezzettino’nun hikâyesi, her bireyin geçmesi gereken bir deneyim ve gelişimi tanımlar ve bu nedenle okul öncesi çocuklara hitap eder. Lionni’nin kitaplarının çoğunda olduğu gibi, Pezzettino’nun grafik tasarımı nispeten soyuttur; Pezzettino’nun kendisi sadece tek, kırmızı renkli bir küpten oluşuyor, arkadaşları çok farklı renkli küplerden oluşuyor. Şekilleri görüldenden ziyade tahmin edilebilir ve kişisel güçlü yönleri hakkında bilgi verir. Pezzettino’nun arkadaşlarının isimsiz ve nispeten kontursuz kalmaları ve sadece yetenekleri (koşan veya güçlü olan) ile tanımlanıyorlar.

“Das kleine ich bin ich” eseri Almancada kafiyeli ve tekerlemeler ile yazılmıştır. Bir anlatıcı karakterler arasındaki diyalogları yönetmektedir. Das kleine ich bin ich’in karnı, başı, burnu ve dört bacakları dairesel ve kırmızı ve beyaz kareli çizilmiştir. Yere kadar uzanan

turuncu renkli, mavi noktali kulakları, saçları ve kuyruğu siyah, açık mavi ve lacivert yün ipliklerden oluşmaktadır. Yuvarlak gözleri açık mavi ve koyu mavidir. Çizerin tasarımı, okuru gerçekten var olan çeşitli hayvanlarla ilişkilendirmeyi çağırıştırıyor. Böylelikle melodik metnin yanında da karakterin de aidiyet konusu ilgi çekmektedir.

3.3.1 Eserlerde kimlik sorgulamayı tetikleyen sebepler

Pezzettino:

“Adı Pezzettino’ydu. Onun dışında herkes kocamandı ve cesaret isteyen, harika işler yapıyordu. Pezzettino ise küçüktü. “Ben herhalde başkasının küçük bir parçasıyım” diye düşünüyordu.” (Çeviren: Atakay)

Shaffer’in (2009) “Kategorik Benliği”ne göre Pezzettino kendini boyut ve yetenek olarak diğerleri ile karşılaştırır ve sadece boyut olarak diğerinden küçük olduğundan kendini yetersiz hissetmektedir ve dolayısıyla kendi benliğini ve yeteneklerini görmezden gelir. Bu kimlik farkındalığı ona bir karar verir ve kendini aramaya yola çıkar. Ayrıca Yoleri’nin (2017) dediğine göre okul öncesi dönemindeki çocuklar diğer insanların farklı ilgi alanları ve yaşamları olduğunu öğrenirler ve bunun karıştırılması yapılıır. Pezzettino kendinin küçük ve cesaretsiz olduğundan ve diğerlerinin büyük ve cesur olduklarından yola çıkarak muhtemelen başka parçaya ait olduğunu düşünmektedir.

Das kleine ich bin ich:

“Anlatıcı: Renkli bir hayvan, renkli çiçek çayırlarında yürüyüşe çıkar. Yeşil saplar arasında, baldıran ağaçlarının altında dolaşan, kuşların şarkı söylemesine sevinir, kelebekler için mutludur, mutlu olduğu için mutludur. Ama sonra ... Ama sonra bir ağaç kurbağası huzurunu bozar ve hayvana sorar:

Ağaç kurbağası: “Sen kimsin?”

Anlatıcı: Orada duruyor ve şaşkınlıkla kurbağanın yüzüne bakıyor:

Das kleine ich bin ich: “Bilmiyorum.”

Anlatıcı: Ağaç kurbağası şarlatır ve sorar:

Ağaç kurbağası “Nanu? İsimsiz bir hayvan mısınız? Adını bilmeyen, kim olduğunu unutan aptaldır!”

Anlatıcı: Boom. Renkli hayvan, rengârenk çiçek çayırlarında kalmak istemiyor. Birisi sormak istiyor, biri ona kim olduğunu söylemeli.” (Çeviren: Sağlam)

Das kleine ich bin ich’de hikâye açık başlar. Das kleine ich bin ich varlığının bütünlüğünü, etrafta kuşların ve kelebeklerin verdiği mutluluğu, mutlu olabilmek için mutlu olurken ve kendi olmanın tadını çıkartırken, birden kurbağanın ona kimliğiyle ilgili soru sorması ve kurbağa cevap verememesi kimlik bilincini zedeler ve kendiyi yabancılaşma hissi oluşturur. Böylelikle kim olduğunu öğrenmek için sorabileceği birilerine gitmeye karar verir. Eserlerde Hans-Peter Frey ve Karl Hausser’e göre kimliğin benlik kavramı bilişsel bileşeni yer almaktadır. (Recke, 2011) Pezzettino kimlik sorgusunu kendine yöneltirken, Das kleine ich bin ich’de kurbağanın sorusuyla kendini sorgulamaya başlamıştır. Böylelikle Bakırcıoğlu (2002) ve Yahaya’nın (2009) dediği gibi Pezzettino’nun kendini kendine yetersiz hissedip, büyük bir parçanın parçası olduğunu düşünmesi kendi özelliklerinin çevre ile etkileşiminden oluşmaktadır. Pezzettino ait olduğu parçayı bulmaya çalışırken, Das kleine ich bin ich ait olduğu hayvan grubunu aramaktadır.

3.3.2 Eserlerde kimlik arayışı

Pezzettino:

“Affedersiniz” dedi koşana, “Acaba ben sizin parçanız mıyım?”.

“Bir parçam eksik olsa nasıl koşabilirim?” dedi koşan, bu soruya biraz da şaşırmişti.”

(Çeviren: Atakay)

Pezzettino güçlüye, yüzene, tırmanana, uçana ve bilgeye onların parçası olup olmadığını sordu ama hepsi aynı cevabı verdi: Eksik parçalı olsalardı, yaptıklarını yapamaz olduklarını söylediler.

Das kleine ich bin ich:

Das kleine ich bin ich ata, balıklara, su aygırına, papağana ve köpeğe onlardan biri olup olmadığını sorar. Her sorusunda da sorduğu hayvanların özelliklerini benimseyip sormaktadır. İlk önce atlara döndüğünü, daha sonra balıklara yüzdüğünü, su aygırına ilerlediğini, papağana uçtuğunu ve köpeğe de aradığını söyleyerek sorar.

Balıklara: “Çünkü ben kim olduğumu bilmiyorum, ileri geri yüzyorum, burada yüzyorum ve geri yüzyorum, kim olduğumu bilmek istiyorum.” (Çeviren: Sağlam)

Her hayvan ilk önce Das kleine ich bin ich ile benzer özelliğini söyler ve daha sonra farklılıkları sayar:

“At yavrusu: Saçların benimki gibi rüzgârda esiyor. Ama küçük bacakların çok kısa ve kulakların benimkinden çok daha uzun - hayır, sen farklı bir hayvansın!” (Çeviren: Sağlam)

Bilgin ve Oksal’ın (2018) dedikleri gibi Pezzettino ve Das kleine ich bin ich kendi eylemlerini ve özelliklerini en yakın sosyal çevreye göre karşılaştırırlar, sorgularlar ve bütünlük, benzerlik bulmaya çalışırlar. “Das kleine ich bin ich” kültürel kimliği içermektedir. Eserdeki karakter sadece kendinin hangi hayvan olduğunu değil de hangi hayvan grubuna da bağlı olduğunu öğrenmeye çalışmaktadır.

3.3.3 Eserlerde kimlik buluşu

Pezzettino:

“Pezzettino bir yukarı tırmandı, bir düzlüğe indi; bir tırmandı bir indi. Ta ki sonunda ayağı takılıp yere düşünceye ve pek çok parçacığa ayrılincaya kadar! Bilge hâkliydi. Pezzettino artık biliyordu: O da diğerleri gibi, küçük parçacıklardan yapılmıştı.

...

Bütün arkadaşları onu bekliyordu. “Ben kendimim” diye sevinçle bağırdı.” (Çeviren: Atakay)

Pezzettino yolculuğa birinin parçası olduğu düşüncesiyle yola çıkmıştır ancak hikâyenin sonunda aslında onun parçalardan oluştuğu ve bütün süreç boyunca aslında tam olduğunu fark etmiştir.

Das kleine ich bin ich:

“Hiçbir şey olmadığım doğru mu? Herkes benim sadece küçük birisi... Acaba ben yok muyum? Ben bir balık, midilli, su aygırı ve köpek değilim, köpek piresi bile değilim - oooh!”

Anlatıcı: Ve artık kendine yardım edemeyen küçük renkli hayvan neredeyse ağlamaya başlar. Ama sonra... Ama sonra bir sarsıntıyla, bir yürüyüşün ortasında, hayvan sokağın ortasında durur ve çok yüksek sesle kendi kendine şöyle der:

Das kleine ich bin ich: “Eminim ben varım!”

Das kleine ich bin ich: “Öyleyse şimdi kim olduğumu biliyorum! Beni tanıyor musunuz?”

Ben benim! “

...

Tüm hayvanlar: “Sen sensin!” (Çeviren: Sağlam)

Bu yabancılaşma eylemini “Das kleine ich bin ich”in bütünlüğe dönüş yolunu bulmasının temsili izliyor. Renkli hayvan onay ve sosyal kabul göremediğinden dolayı kendi varlığını sorgulamaktadır. Tam ağlayacakken aniden durur ve kendinin var olduğunu kabul eder. Parkta yürüyüş yaparken ve tekrar dünya ona güzel geliyorken bir sabun köpüğündeki yansıması ile karşılaşır. Bu patladığında bile önemi yoktur, çünkü onun sadece bir yansıma olduğunu biliyor ve o yansıma gitmiş olsa bile o hala burada olduğunu bilmektedir. Daha sonra çayıra geri döner ve hayvanlara “Ben benim!” diye kişiliğini bulduğunu açıklar.

4. Sonuç

İki eserde de soyut karakterlere insan ve hayvanlara öz davranışlar tanınmıştır. Böylelikle karakterler bir kimlik krizine girer ve kendilerini arayarak bulurlar. Pezzettino kırmızı bir kare figürü olarak temsil edilir. Pezzettino, diğerlerinin büyük ve cesur oldukları bir dünyada yaşamaktadır. Ama O küçük olduğundan kendini büyük bir parçanın parçası olarak görür ama aslında kendinin parçalardan oluştuğunu fark ederek tam olduğunu anlar ve kendini bulur. Das kleine ich bin ich’de kurbağanın ona kim olduğu sorusunu sorana kadar, bu durumun farkında bile olmamış onun için bir sorun teşkil etmemiştir. Ancak kurbağanın kim olduğu sorusuna cevap veremeyince kendine yabancılaşır ve hikâyede de mevcut hayvan gruplarına atanamaz. Sonunda bir hayvan grubuna ait olmasa bile onun bu özelliği onu “o” yaptığını, bireysel farklılığını fark eder ve “ben benim!” diye sevinir.

İki karakter yakın çevrelerine sorular sorarak yöneliyorlar. Pezzettino düşüp parçalandığında kendini kimliğini keşfediyorken, Das kleine ich bin ich ise bir hayvan grubuna ait olma istediği ön plandayken hikâyenin sonunda hiç bir gruba ait olmadığını fark etmesene rağmen kendini olduğu gibi kabul etmiştir ve bireysel farklılığın önemini vurgulanmıştır.

Eserlerdeki karakterler de erken çocukluk dönemine benzer süreçlerden geçmektedirler. Pezzettino’nun kendini diğer kareler ile karşılaştırıp eksiklik hissetmesi ve Das kleine ich bin ich’in akranı tarafından sorulan sorusu üzerine okul öncesi dönemdeki çocuğun yeni arkadaşlıklar ve yeni çevre uyarıcı üzerine karşılaştıkları benlik kavramını sorgulamasını temsil etmektedir. Kimliğini ararken ret, kabalık ve alay, aynı zamanda da yardımseverlik ve iyi niyetle karşılaşır.

Bu eserler okul öncesi dönemindeki çocuklara farklı olmanın önemini göstermektedir ve bireysel farklılıkların zenginliğini anlatmaktadır. Çocuklara ilk önce kendilerini daha sonra ise başkalarını tanımaya öğretmektedirler ve sosyal becerilerini geliştirmektedir. Karakterlerden dolayı güçsüz yönlerin üstünde durmak yerine, güçlü yönlerine yoğunlaşmak ve kendi kimliklerini sorgulamaları için fırsat tanımaktadır. Pezzettino karakteri ile çocuklar bir bütün olmak için illa büyük olmanın gerekmediğini, önemin boyutta olmadığını öğretirken, Das kleine ich bin ich karakteri ile üzümlü duygudaşlık hissedebilmemeleri bir kazanım ve gösterge olarak kabul edilebilmektedir.

KAYNAKÇA

- Bakırcıoğlu, R. (2002). Çocuk Ruh Sağlığı ve Uyum Bozuklukları. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bal, E. (2006). İlköğretim Öğrencilerinin Benlik Algıları ile Atılganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul
- Balat, G. (2016). Okul Öncesi Eğitime Giriş. Nobel Akademik Yayıncılık
- Baran, G. (1999). Korunmaya Muhtaç Çocuk ve Benlik Kavramı. Ankara: Yaysan Matbaacılık.
- Bilgin, A, Oksal, A (2018). Kültürel Kimlik ve Eğitim, Academy Journal of Educational Sciences, Cilt 2, Sayı 1, 82-90. <http://journal.acjes.com/tr/download/article-file/496417>
- Blumesberger, S (2008). Aufarbeitung des Nachlasses und der Biografie der Grafikerin und Illustratorin Susi Weigel, Endbericht Teil I, Vorarlberg Kultur
- Cevher, F. N. ve Buluş, M. (2006). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 5-6 Yaş Çocuklarında Akademik Benlik Saygısı. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 20, 28-30, <http://befjournal.com.tr/index.php/dergi/article/view/142/118>
- Fleischmann, B. (2012). Die Entwicklung von ethnischer Identität und Einstellungen gegenüber anderen ethnischen Gruppen bei Kindern, Dissertation, Doktorarbeit, <https://dnb.info/103407377X/34>
- Güner, A. ve Şendil, G. (2013). Okul Öncesi Çocuklar ve Ebeveynlerinin Bağlanma Güvenlikleri ile Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. İstanbul Üniversitesi, Psikoloji Çalışmaları Dergisi 33-1, 55-68, <https://pdfs.semanticscholar.org/ac21/446111fb57a24093d24418dfd4e2a5ccb5df.pdf>
- Kautt, A (2009). https://www.rossipotti.de/inhalt/literaturlexikon/illustratoren/lionni_leo.html (ET: 23.04.2021)
- Kaya, M. (1997). Ailede Anne-Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik Gelişimindeki Rolü. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Sayı 9, 193-202 <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/188683>
- Kultur Konfetti, (2016), <https://kulturkonfetti.mewi-projekte.de/blickwinkel/zugehoerigkeit-identitaet/> (ET:21.02.2021)
- Lionni, L (2016), Pezzettino (K. Atakay, çev.). Elma Yayınevi
- Lobe, M, (1972), Das kleine ich bin ich (D. Sağlam, çev.), <https://peda.net/oppimateriaalit/kirja-arkku/materiaalit/saksan-opetus/tjh/tekst2/dkibi:file/download/14ef70c7278bbc6dad05077eb4543de36febcb3/Das%20kleine%20ICH%20BIN%20ICH.pdf>
- Mangelsdorf, S. Ve Schoppe-Sullivan, S. (2009). Young Children's Self-Concepts: Associations with Child Temperament, Mothers' and Fathers' Parenting, and Triadic Family Interaction, Merrill-Palmer, Cilt. 55, No. 2, https://www.researchgate.net/publication/236762926_Young_Children's_Self-Concepts_Associations_with_Child_Temperament_Mothers'_and_Fathers'_Parenting

and_Triadic_Family_Interaction

- Onat Kocabıyık, O. (2014). Benlik ve Ahlaki Kimlik, Değerler Eğitimi Dergisi, Cilt 12, No. 27, 261-280, <http://dergipark.org.tr/en/download/article-file/302397>
- Recke, T. (2011). Die Bestimmung Repositionierungsintensität von Marken. 1. Basım, Gabler, 34
- Shaffer, D. (2009). Social and Personality Development, Wadsworth, 174-205
- Schmechel, S. (2005). Identität und Selbst: Persönlichkeits- und sozialpsychologische Aspekte der Identitätsentwicklung. <https://www.grin.com/document/67566>
- Uncu, S. (2015). Çocuklarda Benlik Algısı ve Etiketleme. <http://www.turkpdr.com/corner-post.php?ss=18671&w=cocuklarda-benlik-algisi-ve-etiketleme-288>
- Yahaya, A. (2009). The relationship between self-concept and communication skills towards academic achievement among secondary school students in Johor Bahru. International Journal of Psychological Studies, 1(2), 25-34. <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ijps/article/view/3931>
- Yoleri, S. (2017). Okul Öncesi Eğitime Giriş. Eğiten Kitap Yayınevi
- Zembat, Rengin. vd. (2018). Çocukların Benlik Algısı, Mizaç ve Sosyal Becerileri Arasındaki ilişkiler. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 7(1), 548-567. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/443387>
- Ziegler, I (2021). Lobe, Mira. https://austria-forum.org/af/Biographien/Lobe%2C_Mira (ET: 23.04.2021)